

Iktatószám

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző Hegyi Ö.

Botanikus kert

Cím Növénykert tragikomédiája.

"1913"

Forrás:

Magyarország

Bp.

1913

11/7

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

NAPIHIREK.

— április 26.

A Növénykert tragikomédiája.

A napokban híre kelt, hogy a margitszigeti kertészetet kitelepítik az ó-budai szigetre, mert nem fér el a Margitszigeten, ahol mihamar nagyszabású építkezésekhez fognak. Valami elégtételfélét éreztünk erre a hírre, a mely jellemző már abban is, hogy egyáltalán szóba jöhetett.

Amikor a közmunkatanács megvette a Margitszigetet, erre csak úgy vállalkozott, ha a kormány is hozzájárul a vételárhoz. A kormány ezt meg is tette. Odaadta azt az összeget, amit a hajléktalanná lett, beépített, helyéből kiszorított Növénykertre szánt. A Margitsziget megváltásáról szóló törvény tehát a sziget egy részét biztosította a Növénykertnek és két év előtt már a napja is ki volt tűzve, amikor a Növénykert átköltözik a Margitszigetre. A Növénykertnek a Margitszigetre való áttelepítése ellen elsőül emeltük fel szavunkat. A szakegyesületek, köztük a Kertészeti Egyesület, a Mérnök- és Építészegylet s a Természettudományi Társulat csak a hírlapi agitáció után s csak akkor tiltakozott a Növénykert újabb megnyomoritása ellen, a mikor már a közmunkatanács és maga a Növénykert igazgatósága is «befejezett tény»-nek látta a Növénykert áttelepítését a szigetre. Két év előtt tehát úgy állott a dolog, hogy a Növénykert, mindazok tiltako-

zása ellenére, akik lelkiükön viselik vagy érdeklődnek ennek az intézménynek a sorsa iránt, kénytelen átköltözni a Margitszigetre, amely semmiképpen sem felel meg a Növénykert céljainak és lehetetlenné tette volna annak szükségzerű fejlődését.

A «változhatatlan»-ba belenyűgödött a Növénykert tudós igazgatója: Mágócsy-Dietz Sándor is, aki épp olyan elkeseredve készült a margitszigeti költözködésre, mint amily szomorúan nézte nagyszerű botanikus kertjének az összezsugorodását, évről-évre való megfigyatozását. Kiszállott tehát a szigetre egy buzgó bizottság, tagjai közt Mágócsy-Dietz professzor, és szépen fölméregették azt a területet, ahová a Növénykert «jön», pontos terveket készítettek, már még azon is tanakodtak, hogy a szegény egyetemihallgatóknak kell-e fizetniük majd hidpénzt, előadásokra járva a szigeti Növénykertbe. A Növénykert ezután várt, várt, várta a rendeletet, hogy: no most pakkoljon fel (amit csöndesen el is kezdtek) és vonuljon be a szigetre. Ilyesféle utasítás azonban nem jött, ellenben egyszer csak tárgyalás indult meg a Margitsziget bérbeadása felől. Sőt bárbe is adták a szigetet, s az idén már be is rendezkedtek rajta a bérlők és építkezés indult meg éppen azon a területen is, melyet a törvény a Növénykertnek kötött le. Magát a Növénykertet természetesen senki sem kérdezte meg, hogy mit szól ehhez az ügyhöz? Nem tudatták vele a sziget bérbeadását sem. Ellenben némi elégtétele lehet a Növénykertnek is abban a hírben, hogy most meg már úgy találták, hogy maga a szigeti kertészet se fér el a Margitszigeten, a Növénykerthez

képest kicsike kertészet, amelynek különben az a rendeltetése, hogy a szigetet megtartsa természetes és eredeti rendeltetésében, parkszerűségében.

Történt azonban a Növénykerttel is egy-némely dolog ama két esztendő alatt. A telkére épített kórházak minduntalan el-elfoglaltak valamit a területéből. Az őszen s most tavasszal is megesett rajta ilyen szelid okkupáció. Huszonhat holdjából ma alig öt holdon szorong a Növénykert, kétségbeejtően siralmas állapotban lévén a melegházakban összezsugorult minden növénye. A melegházak agg, roskadozó alkotmányok. Korhadtak, omladozók és az ötven év előtti primitív fűtőkészülékekkel vannak felszerelve, megrágvá ezeket is a rozsdá, teljességgel alkalmatlanná válva, rendeltetésüknek már semmiképpen sem felel meg. Ahol állandóan husz fok melegnek kellene lennie, a tulfűtött kazánok nem tudnak tíz foknál nagyobb meleget kiönteni és a délszaki növények halommal pusztulnak el. Sem levegőt, sem kellő meleget nem kapnak a növények. Egymás hegyén-hátán szoronganak s a fal mellett lévő sorból a pálmák szinte szemlátomást igyekeznek felfutni és derékban meghajolva előre bujnak, hogy legalább egy kis napfényt lopjanak. Penészes pinczékben sanyalódik a növények egy része, rothadásuk kiállhatatlan szagot áraszt. Majdnem százötven esztendeje, hogy van az egyetemi növénykert, de soha sem volt, a kezdetén sem, olyan nyomoruságos helyzetben, mint ma. A Múzeum-körutról, 63 év előtt, áttelepítettén a Rozália-földjére, a Festetich-kertbe, itt európai színvonalra fejlesztették tudós intézői. S mert volt egy grandiózus intézményünk, megnyomoritották, tönkretettek, ne legyen.

A Növénykert tragikomédiája pedig nem fejeződött be a margitszigeti tervezgetéssel. Helyet jelölt ki a főváros a Növénykertnek a ligettéri dűlőben, de amikor már ezt is fölmérték, jött a hatalmas Lovaregylet és elfoglalta istállóknak s tréning-pályának a Növénykertnek szánt területet. Akkor valahol az Angyal-földön néztek ki helyet a botanikus-kertnek. Ide se jutott el. Most meg már hosszú ideje senki sem törődik a sorsával, már még csak nem is ígérgetnek neki helyet. Volna pedig egy kitűnő terület, ahová könnyű szerrel ki lehetne telepíteni a Növénykertet: a Kamaraerdőbe. Van ott hegy és tó, minden, ami szükséges a Növénykert kifejlesztéséhez. A kincstár kiszakíthat a nagy erdőből megfelelő területet és a Növénykert, amely most a levegőben lóg, nem lévén honja a hazában, végre ismét felépülhetne. Addig is sürgősen gondoskodjon róla a vallásügyi minisztérium és a Tudományegyetem tanácsa, hogy megszűnjék az a szegénytelen állapot a Növénykertben és adjanak beléje alkalmas üvegházakat, vagy legalább kellő fűtőkészülékeket a régi melegházakba. Ha addig össze nem dűlnek ezek.